

ZPRÁVA SYNODNÍ RADY

I. Co nás v církvi spojuje a dělí

V situaci, kdy se mění parametry prostředí, v němž žijeme, sbory a církve procházejí obdobím zásadních změn fungování. Obnažují se slabiny zaběhaných zvyklostí, ukazují se rozdílné perspektivy, potřebu změn vnímají někteří pozitivně a jiní zcela naopak. Rozdíly mohou zastiňovat to, co máme společného, ať jako jednotlivci nebo jako sbory. Více a častěji mluvíme o tom, co nás rozděluje než o tom, co nás spojuje.

To, že jsme každý jiný, neznamena jen nutnost se v této různosti snášet, ale ukazuje bohatství rozličných obdarování a schopností. Velká **pestrost sborů** – ať už ve zbožnosti, sociálním složení, finanční a majetkové situaci nebo v pohledu na společenské otázky – by v době zásadních proměn mohla být spíše výhodou než překážkou.

Vědomí toho, že patříme k sobě, je tmelem v mezilidských a mezisborových vztazích i zdrojem vynalézavosti ve způsobech sdílení a projevech vzájemné solidarity, včetně té finanční. Soustředění na vlastní sbor a jeho sebezáchovu vede zpravidla k větší uzavřenosti a jen prohlubuje krizi. Není za neochotou ke spolupráci či slučování sborů malé povědomí o tom, co nás spojuje ve víře?

Spojuje nás oslovení Bohem Otcem, Ježíšem Kristem a Duchem svatým. Spojuje nás to, že jsme ospravedlnění hříšníci a hledáme vůli Boží. Spojuje nás víra v Boží moc. Máme dost příležitostí to společně zažít? Často opakujeme, že středem společenství víry je evangelium, kázání, bohoslužby, ale je tomu tak opravdu? Nejsou pojátkem jen společné zájmy a zvyklosti?

Debaty o žehnání stejnopohlavním svazkům ukázala, že jsou mezi námi velké rozdíly při **výkladu Písma** – je pro nás všechny **autoritou**, ale lišíme se při jeho výkladu, jakkoli poctivě k němu přistupujeme. K biblické práci je třeba se stále vracet, hledat i její nové formy srozumitelné současnému člověku. Dobré ohlasy mají například časově omezené tematické cykly místo klasických biblických hodin.

Často nás však rozděluje necitlivá **vzájemná komunikace**, a to zvláště v digitálním prostoru. Jak snadno se napíše rozhořčený e-mail, sestaví petice, rozníti diskuse na sociálních sítích, v níž padají ostrá slova. Když dojde na témata, která nás rozdělují, proč se navzájem nálepkujeme a odsuzujeme, pokud spolu nesouhlasíme? Podmiňujeme snad přijetí bratří a sester tím, zda přijmou náš pohled? Přitom máme dobrou tradici, jak si vyměňovat a tříbit názory v církvi, jak pro svůj pohled či názor získat své staršovstvo, svůj sbor, svůj konvent, synod. Jsme vděční za to, když se při jejich jednáních či na různých konferencích a online setkáních daří udržet věcnou a slušnou debatu i o sporných otázkách. Jsme nadále otevření pozváním ze sborů a jsme připraveni hovořit i o tématech, která aktuálně hýbou církví, nabízíme osobní setkání, online konzultace, webináře apod. Takové rozhovory jsme absolvovali i ve sborech, kam jsme byli pozváni. Měli jsme z nich radost, i když ne vždy vedly k nějakému jednotnému stanovisku.

II. Jsme v poločase – co nás těší a co trápí

Tři roky našeho volebního období jsou takřka za námi. Jak svou práci vnímáme, jak se cítíme, co bychom rádi na práci synodní rady změnili? Zamýšlíme se nad tím, jak bude vypadat **volba příští synodní rady**, co udělat, aby více farářů i laiků mělo zájem kandidovat na funkce v synodní radě.

Předně chceme zdůraznit, že **pro církve pracujeme bez výjimky rádi, přináší nám to mnohé posílení víry, mnohá dobrá setkání, mnohé radosti**. A také je toho ovšem hodně a někdy to není snadné – do toho jsme s tím ale šli, tušili jsme to, nejsme vyhořelí a nestěžujeme si. Dobré je pro nás **rozdělení úkolů dle jednotlivých referátů**, ve kterých jsme většinou našli své místo – je tak zajištěno, že vždy někdo z nás má do dané oblasti podrobnější vhled, zatímco ostatní se snaží mít přehled alespoň o tom nejdůležitějším. Obsáhnout vše dopodrobna možné není. Synodní senior a kurátor jako jediní plnočasoví

pracovníci berou na sebe většinu práce, někdy možná více, než by měli. Náměstci synodního seniora občas těžce hledají, jak vyvážit svoji odpovědnost vůči synodní radě a svému sboru, zda přikývnout na nečekanou schůzku či přijmout pozvání na akci na poslední chvíli, nebo dát přednost dávno naplánované aktivitě ve svém sboru. U laických členek SR, které mají vedle malého úvazku v SR i svá civilní zaměstnání, platí to, co pro laiky v celé církvi: práci pro církev nemohou při nejlepší vůli věnovat vše, nemohou být na všech setkáních a výjezdech, kde by to bylo třeba, a to zvláště v pracovním týdnu, protože si na ně musí vybírat dovolenou nebo neplacené volno. Zároveň si všichni členové SR kromě synodního seniora musí zachovat členství i aktivitu ve staršovstvu vlastního sboru, což klade na jejich čas další nároky.

Velkou podporou je pro nás nadále **práce ÚCK**, která je stále strukturovanější a profesionálnější a jsme za ni vděční. Podrobné informace o činnosti ÚCK jsou obsaženy v samostatném tisku č. 6B. Uvědomujeme si, že můžeme naši kanceláři s důvěrou svěřit řadu úkolů, na nichž se dosud podíleli členové SR, a rádi bychom v tomto trendu pokračovali. SR by se tak do budoucna mohla stát spíše dozorčí radou než výkonnou složkou. Navíc řada procedur díky digitalizaci nevyžaduje fyzickou přítomnost či osobní setkání. Daří se zúročovat praktické zkušenosti z občanského neziskového sektoru, pokud jde o transparentnost, dělbu práce mezi zaměstnance a dobrovolníky apod.

Zamýšlíme se v tomto kontextu nad **změnami v pojetí, počtu a fungování poradních odborů a komisí**. Uvědomujeme si, že mají v podstatě dvě role:

- 1/ sdílení pohledů na záležitosti církve a poradní funkci
- 2/ přípravu projektů a organizaci akcí.

V tom druhém případě by měly fungovat spíše jako projektové týmy s konkrétními, časově ohraničenými úkoly, třeba i v proměnném personálním složení, bez omezení na jmenované členy poradního odboru. Některé odbory či komise možná zaniknou.

III. Úkoly a výzvy, které jsou před námi

Podobně jako loni nepředkládáme podrobný výčet úkolů dle strategického plánu. Zmíníme jen jeho hlavní témata, jimž se zabýváme

1. Společenství, zbožnost a klíčoví lidé

Těší nás bližší vztahy s našimi bohoslovci, zajímáme se o ně, setkáváme se a máme na mysli jejich podporu. Vážíme si práce studentské faráčky Jany Hofmanové.

Jsme vděční za laiky, kteří v církvi odvádějí velké množství dobrovolnické práce, zvláště kurátoři, starší, učitelé nedělní školy, vedoucí mládeže, hudebníci a mnozí další.

U práce faráře často vnímáme určité napětí mezi povahou jeho povolání, které je do značné míry svobodné, a zaměstnaneckým poměrem i vztahem ke sboru. Faráře ordinuje církev, povolává sbor a zaměstnává ústředí – kdo jej tedy řídí, úkoluje a nese odpovědnost? Nebo je nezávislý z povahy svého povolání? Často se tak můžeme pohybovat v extrémech. Na jedné straně je slyšet názor, že když sbor na část farářské mzdy odvádí tolik peněz Personálnímu fondu, faráře si vlastně platí a může mu zadávat úkoly. Na druhé straně se farář cítí někdy tak nezávislý, že zapomíná na závazky přijaté v povolací listině nebo nepovažuje za nutné sboru ani svému seniorovi oznamovat, kdy si vybírá dovolenou. Na vztahu k seniorátnímu výboru či ústředí se tato nezávislost a svoboda občas projevuje jako nechť přijímat jakákoli pravidla či zásahy a připomínky z jejich strany.

Uvědomujeme si, že živé společenství nemusí být sborem ani kazatelskou stanicí, nepotřebuje „IČO“, ale musí být „naslouchající a mluvící“. Podporujeme spojování sborů a další modely spolupráce malých společenství, nechceme zapomínat na jednotlivce, kteří v nich žijí. Důležité je, aby se neztratila energie, kterou na těchto sborech mají a vydávají. Máme stále na mysli, aby starost o řádnou správu a organizaci nezatlačila do pozadí péči o společenství jako živý organismus.

Církev je organismus i organizace. Je to tělo, avšak ne bez páteře. Děje se v ní také řada „průšvihů“ možná se někdy zdá, že se za ně schováváme, abychom mohli vydávat další pravidla a směrnice. Jsme přesvědčeni, že často by se právě nedobрым věcem dalo předejít dodržováním řádů, které už máme.

2. Přejchod na samofinancování do roku 2030

Jsme v poločase i pokud jde tento zásadní úkol. Důsledky majetkového vyrovnání se státem a řady kroků na úrovni povšechného sboru a seniorátů začínají nyní dopadat plnou silou na jednotlivé sbory. Zajištění zdrojů pro důstojné mzdy pro naše kazatele se věnovala v posledních letech dostatečná pozornost, máme Personální fond a robustní systém péče o jeho investiční část. Do popředí se nyní dostává péče o nemovitosti.

Na tomto zasedání synodu bude několik návrhů, které by měly vést k rozhodnutí, jak transformovat Jeronýmovu jednotu v nemovitostní fond a posílit jeho finanční zdroje vhodnými nástroji mezisborové solidarity. Chceme připravit systém expertní podpory přípravy záměrů a projektů, který by propojil rozvojové plány sboru se způsobem nakládání s jeho nemovitostmi. Jisté je, že budeme muset hledat cesty, jak naložit s nevyužitými nemovitostmi v místech, kde není sborový život.

3. Otevřenost prostřednictvím misie, škol EA a Diakonie, širší ekumena

Uvažujeme o ekumeně, české i zahraniční. Jsme součástí světové církve, nechceme se zabývat jen sami sebou. Jde nám o to, aby se ekumenické vztahy neuskutečňovaly jen při setkávání vedení, ale týkaly se sborů. Vnímáme, že jak na úrovni ekumeny, tak na úrovni celocírkevních setkání není doba obřích a nákladných akcí. Je skvělé se setkávat a nemusí to tolik stát a nemusí to být okázalé, jak nám ukázala říjnová oslava sedmdesátiletého výročí ordinace žen.

Společenství sboru mají být otevřená vůči své obci i církevní ekumeně (počínaje vlastní ČCE). Vnímáme, že otevřenost je často již realitou, sbory jsou sžité s komunitou (Noc kostelů, komunitní akce, koncerty, výstavy...).

Také bělečské tábory pro děti i dospělé s postižením, které pořádá naše církev a na nichž se vedle kazatelů podílí velká řada dobrovolníků, jsou skvělým výsledkem otevřenosti církve navenek.

Tyto akce ale nejsou obvykle spojené s větším zájmem o víru v Ježíše Krista. Jak to posunout? Chceme otestovat úplně nové formy společenství – průkopnická místa, jejichž podporu schválil loňský synod, a napjatě čekáme na výsledek. K tomu chceme využít novou grantovou výzvu (DaRP), zaměřenou právě na tuto oblast. Nemáme zatím odpověď, jak formálně zapojit přátele sboru, kteří nejsou a aktuálně nechtějí být jeho členy.

Oceňujeme činnost Diakonie a škol EA, jejich dobré jméno, výsledky. Jsme vděční za to, že dělají profesionálně práci, kterou církev v této společnosti dělat má, ale v takovém rozsahu ji sama dělat nemůže ani neumí.

Vážíme si kaplanů, protože i oni jsou církev – v armádě, ve věznicích, nemocnicích, ve školách, nově v Diakonii. Církev se jejich působením rozšiřuje, i když to není vidět. I když nám v církvi mohou chybět jako faráři ve sborech, jejich práce je velmi důležitá. Rolí kaplanů není především misie, ale jejich vliv může mít a často má misijní dopad. Zkušenost kaplanů může tak být zdrojem inspirace pro naši misii. Naším úkolem je podporovat je, a zároveň je vítat zpět v církevní práci, když budou chtít svou zkušenost zúročit.

Snad by se mohlo zdát, že kvůli projednávání hospodářských záležitostí, statistikám, zprávám o činnosti nebo prostě kvůli počasí by bylo lepší konat synod v jiném ročním období. Není ale vlastně příhodné, že setkání církve a jednání o její budoucnosti se pojí právě se zvěstí Svatodušních svátků? To Duch shůry darovaný církvi způsobil, že se uřednictvo přestalo bát a vystoupilo zpoza zavřených dveří do světa se zvěstí o vzkříšení Páně. A rozumělo jim víc lidí, než se dalo předpokládat.